

VISIEDOCUMENT

BSO NATUURTUINEN JEKERDAL

MIK & PIW GROEP
Sociaal werk & Kinderopvang

cnme

MIK & Spelenderwijs

INHOUDSOPGAVE

1. DE NATUURTUINEN VAN JEKERDAL:
EEN UNIEKE PLEK IN DE STAD 3

2. AANLEIDING EN ACHTERGROND
NOODZAAK VAN EEN TOEKOMSTBESTENDIGE SAMENWERKING 5

3. **DE PLEK – LIGGING, NATUURWAARDEN EN GEBOUW** 6

4. HET GEZAMENLIJKE CONCEPT
NATUUR EN ONTWIKKELING HAND IN HAND 8

5. BETEKENIS VOOR CNME EN VOOR
DE INWONERS VAN MAASTRICHT
EEN PLEK WAAR ECOLOGIE, EDUCATIE
EN PARTICIPATIE SAMENKOMEN 10

6. **SAMENWERKING EN MAATSCHAPPELIJKE MEERWAARDE** 14

7. BETEKENIS VOOR DE BUURT EN DE STAD
EEN PLEK VOOR ONTMOETING EN VERBINDING 16

8. **ZORGVULDIGE INPASSING IN NATUUR EN OMGEVING** 17

9. **EEN GEZAMENLIJKE INVESTERING IN DE TOEKOMST** 17

1.

DE NATUURTUINEN VAN JEKERDAL: **EEN UNIEKE PLEK IN DE STAD**

Aan de rand van Maastricht loopt een smal pad het groen in. Tussen de bomen opent zich een terrein met tuinen, paden en een grote kas. Hier groeien bloemen en groenten, zoemen insecten rond en liggen verschillende soorten plekken waar kinderen kunnen spelen, leren en ontdekken.

Welkom in de Natuurtuinen van het Jekerdal: een uniek stuk groen midden in de stad.

‘s Middags na school komen de kinderen hier aan. Sommigen rennen meteen naar de huttenbouwplek om verder te werken aan hun hut van wilgentakken. Anderen lopen met een vrijwilliger langs de bedden in de moestuin en kijken of er al iets geoogst kan worden. In de kas zitten een paar kinderen rustig te tekenen. Buiten klinkt gelach van kinderen die op het blotevoetenpad lopen.

Deze plek is op dit moment gesloten voor publiek. Het gebouw is verouderd en het gebruik is beperkt. Daarmee staat de toekomst van de Natuurtuinen onder druk. Tegelijk laat de bestaande samenwerking tussen Centrum voor Natuur- en Milieueducatie (CNME) en Stichting MIK & Spelenderwijs Kindontwikkeling (MIK & Spelenderwijs) zien hoeveel mogelijkheden er liggen wanneer kinderen, natuur en educatie hier samenkomen.

MIK & Spelenderwijs en CNME slaan daarom nu de handen ineen om op deze bijzondere locatie in Maastricht een vernieuwend natuur-BSO-concept te realiseren én de Natuurtuinen opnieuw te openen voor publiek en duurzaam in stand te houden. In dit plan wordt beschreven waarom deze plek zo speciaal is, hoe de samenwerking wordt vormgegeven en wat dit betekent voor kinderen, buurt, vrijwilligers en stad.

Meer informatie over het initiatief, waaronder tekeningen en verdere toelichtingen, is te vinden op de bijbehorende projectpagina:

WWW.MIK-PIWGROEP.NL/NATUURTUINEN

2.

AANLEIDING EN ACHTERGROND **NOODZAAK VAN EEN TOEKOMSTBESTENDIGE SAMENWERKING**

De vraag naar buitenschoolse opvang in Maastricht is groot. Met name in het centrum en in de wijk Sint Pieter zijn wachtlijsten. Uitbreiding op bestaande locaties is daar nauwelijks mogelijk, omdat ruimte schaars is en scholen zelf ook behoefte hebben aan extra lokalen.

De gemeente Maastricht heeft in eerdere verkenningen het belang benadrukt van het behoud van de Natuurtuinen van Jekerdal als maatschappelijke en educatieve plek. CNME is erfpachter van het terrein en al jarenlang actief met natuureducatie, vrijwilligerswerk en ecologisch beheer. MIK & Spelenderwijs[1] heeft in de afgelopen periode bijgedragen aan het in stand houden van de Natuurtuinen door hier structureel activiteiten te organiseren voor kinderen.

Vanuit deze betrokkenheid is een partnerschap ontstaan tussen CNME en MIK & Spelenderwijs. De samenwerking bestaat al enkele jaren. Meerdere middagen per week verblijft een groep BSO-kinderen in het gebouw bij de Natuurtuinen. Zij spelen buiten, helpen mee in de tuin en nemen deel aan activiteiten die door pedagogisch professionals en vrijwilligers worden begeleid. Deze praktijk laat zien dat buitenschoolse opvang en natuureducatie elkaar kunnen versterken, en dat kinderen in het groen op een andere manier leren, bewegen en tot rust komen. Beide organisaties willen samen verder bouwen aan een toekomstbestendige exploitatie waarin opvang, educatie en publieksfunctie elkaar versterken.

Maar de huidige situatie is kwetsbaar. Het gebouw is verouderd en de exploitatie van de Natuurtuinen biedt onvoldoende basis voor continuïteit.

Zonder nieuwe stappen dreigt deze bijzondere plek haar functie voor de stad te verliezen. Door de bestaande samenwerking uit te breiden, het gebouw te moderniseren en de BSO-activiteiten te vergroten (naar drie groepen BSO), ontstaat een duurzaam model waarin de Natuurtuinen opnieuw open kunnen gaan voor publiek en hun maatschappelijke rol behouden blijft. De combinatie van omvangrijk stedelijk groen, natuureducatie, buitenschoolse opvang en een open publieksfunctie maakt de Natuurtuinen van Jekerdal tot een plek die nergens anders in Maastricht te vinden is.

[1] *Stichting MIK & Spelenderwijs Kindontwikkeling is onderdeel van Stichting MIK & PIW Groep. Binnen deze groep beheert Holding MIK Kinderopvang B.V. het vastgoed en verhuurt dit aan Stichting MIK & Spelenderwijs Kindontwikkeling, die verantwoordelijk is voor de uitvoering van de Kinderopvang.*

3.

DE PLEK – LIGGING, NATUURWAARDEN EN GEBOUW

De Natuurtuinen van Jekerdal vormen een uitzonderlijke groene ruimte in Maastricht. Met hun omvang, variatie en hoge natuurwaarden behoren zij tot de meest bijzondere natuurtuinen in deze stedelijke omgeving. Het is een volwassen natuurtuin met veel aaneengesloten groen, direct naast woonwijken en gelegen in het Jekerdal-gebied, aan de rand van de Sint-Pietersberg.

De tuinen bestaan uit verschillende delen, zoals moestuinen, bloemrijke zones, waterpartijen, beschutte hoeken en open speelplekken. Er groeien zeldzame inheemse planten en er zijn erkende plekken voor wilde bijen en andere bestuivers. Vrijwilligers verzorgen de beplanting en bewaken karakteristieke natuurwaarden.

Wie door de tuin loopt, ziet hoe rijk deze plek is.

Bij de verbouwing en uitbreiding van het gebouw staat duurzaamheid centraal. Het bestaande pand blijft daarbij zoveel mogelijk behouden en vormt het uitgangspunt voor de verdere ontwikkeling. Waar uitbreiding nodig is, wordt gewerkt met hergebruik van materialen en principes van circulair bouwen. Het pand krijgt onder meer een sedumdak en aanvullende zonnepanelen. Bestaande voorzieningen voor wateropvang en hergebruik van regenwater worden, waar nodig, gereviseerd. Zo draagt het gebouw niet alleen bij aan een duurzame exploitatie, maar wordt het ook een leeromgeving op zichzelf. Kinderen maken in de dagelijkse praktijk kennis met duurzame oplossingen en leren hoe zorgvuldig omgaan met energie en water onderdeel is van een gezonde leefomgeving.

Voor het ontwerp is samengewerkt met Frencken Scholl Architecten. In de bijgevoegde schetsen en tekeningen is te zien hoe het gebouw zorgvuldig wordt ingepast in het bestaande landschap. Daarbij is gekozen voor een open en transparante opzet, met veel aandacht voor de verbinding tussen binnen en buiten en het behoud van het groene karakter van de locatie.

"Ik geniet er van het werken in de tuin, het opdoen van kennis van planten en bodemleven en van de mensen met wie ik er samen werk. Er is in de loop der jaren een warme gemeenschap van actieve vrijwilligers ontstaan."

- VRIJWILLIGER NATUURTUINEN

4.

HET GEZAMENLIJKE CONCEPT **NATUUR EN ONTWIKKELING HAND IN HAND**

4.1 EEN ANDERE VORM VAN BUITENSCHOOLSE OPVANG

De kern van dit initiatief is een natuur-BSO: buitenschoolse opvang waarbij natuurbeleving, buiten zijn, spelen en leren in de natuur centraal staan. Deze opvang verschilt bewust van een reguliere BSO. Kinderen brengen een groot deel van de middag buiten door. De tuin en het omliggende landschap vormen hun speel- en leeromgeving. Er is ruimte voor bewegen, bouwen, ontdekken en ook voor rust. Pedagogische onderzoeken en praktijkervaring tonen aan dat de inrichting van de ruimte grote invloed heeft op de ontwikkeling van kinderen.

In de Natuurtuinen kunnen kinderen rennen, klimmen en balanceren, wat hun motorische ontwikkeling versterkt. Ze werken met natuurlijke materialen, wat nieuwsgierigheid en probleemoplossend denken stimuleert.

Overzichtelijke en veilige plekken zorgen voor rust en helpen overprikkeling te verminderen. Afgebakende hoekjes bieden ruimte om zich even terug te trekken, terwijl gezamenlijke speelplekken uitnodigen tot samenwerken en contact. Uit onderzoek van het RIVM[2] blijkt dat contact met groen bijdraagt aan minder stress, een betere concentratie en een betere fysieke en mentale gezondheid bij kinderen.

Naast bewegen en ontdekken leren kinderen in de Natuurtuinen ook omgaan met uitdagingen en risico's. Ze klimmen, bouwen hutten, werken met takken en gebruiken onder begeleiding eenvoudig gereedschap. Dit zogenoemde 'risicovol spelen' is een belangrijk onderdeel van hun ontwikkeling. Onderzoeken[3] laten zien dat kinderen die op jonge leeftijd leren omgaan met gecontroleerde risico's later meer zelfvertrouwen hebben en beter problemen kunnen oplossen. Kinderen leren hun eigen grenzen kennen, inschatten wat ze durven en verantwoordelijkheid nemen voor hun eigen handelen. Onder begeleiding van pedagogisch professionals gebeurt dit op een veilige en zorgvuldige manier. Zo draagt de natuur-BSO bij aan weerbaarheid, zelfstandigheid en een gezonde ontwikkeling.

Deze aanpak sluit aan bij de meerjarenstrategie en huisvestingsstrategie van MIK & PIW Groep (waar MIK & Spelenderwijs onderdeel van is), waarin het vergroten van de Kanskracht van kinderen centraal staat. Door kinderen een rijke, groene en veilige ontwikkelomgeving te bieden, krijgen ze meer kansen om zich breed te ontwikkelen. In een omgeving als de Natuurtuinen komt deze visie tot bloei: kinderen krijgen ruimte om te bewegen, te ontdekken, tot rust te komen en vertrouwen op te bouwen. Op deze manier levert de natuur-BSO een belangrijke bijdrage aan gelijke kansen en een sterke basis voor de toekomst.

[2] https://www.rivm.nl/nieuws/effecten-van-groen-op-fysieke-en-mentale-gezondheid

[3] *Sando, O. J., Kleppe, R., & Sandseter, E. B. H. (2021).Risky play and children's well-being, involvement and physical activity. Child Indicators Research, 14, 1435–1451.* https://doi.org/10.1007/s12187-021-09804-5

Gray, T., Down, M. J. A., Mann, J., Barnes, J., Sturges, M., Eager, D., Pigott, F., Harper, A., Hespos, S., Monro Miller, R., & Reis, A. (2026).Risky outdoor play and adventure education in nature for child and adolescent wellbeing: A scoping review. Behavioral Sciences, 16(1), 5. https://doi.org/10.3390/bs16010005

4.2 LEREN DOOR TE DOEN: NATUUR ALS RIJKE LEEROMGEVING

In de Natuurtuinen leren kinderen vooral door te ervaren; ze leren in, met, van, voor en over de natuur. Ze ontdekken hoe planten groeien, hoe water stroomt en hoe dieren leven. En leren voor de natuur te zorgen en verantwoordelijkheid te nemen voor hun omgeving. Zo maken ze een salade van groenten uit de moestuin. De schillen gaan op de composthoop. Er worden kruiden geplukt voor thee. Een groepje kinderen snoeit samen met een vrijwilliger een braamstruik. Ze ontdekken dat de stengels hol zijn en gebruiken die om bijenhotelletjes te maken.

Ze leren voorzichtig omgaan met planten en dieren en begrijpen waarom sommige delen van de tuin niet betreden mogen worden. Zo ontwikkelen ze respect voor natuur, duurzaamheid en zorg voor hun omgeving.

Naast actief bezig zijn is er ook ruimte om niets te doen. Na een drukke schooldag zoeken sommige kinderen een rustig plekje in de tuin, luisteren naar muziek op een iPod, of lezen een boek. Buiten zijn werkt voor veel kinderen ontspannend en helpt hen emoties te reguleren en zich beter te concentreren. Op de BSO wordt gewerkt met een palet aan activiteiten dat aansluit bij de seizoenen. Kinderen krijgen inspraak in wat ze doen en leren plannen maken, samenwerken en doorzetten. Zo ontstaat ruimte voor kinderparticipatie en regie, terwijl begeleiders richting en veiligheid bieden. Dit alles zorgt voor een inclusieve BSO waar elk kind zich thuis voelt en op zijn of haar eigen manier kan groeien en bloeien.

4.3 VERBINDING MET ONDERWIJS EN PROFESSIONALS

De Natuurtuinen vormen een verlengstuk van school en opvang. Doordat de BSO-ruimten volledig beschikbaar zijn voor MIK & Spelenderwijs tijdens opvangtijden, kan het (primair) onderwijs deze ruimtes overdag gebruiken voor lessen en activiteiten. Dit biedt kansen voor intensieve samenwerking tussen kinderopvang, (primair) onderwijs en natuureducatie.

De locatie wordt ingezet voor onder meer natuureducatie en activiteiten in het kader van de Rijke Schooldag.

Thema's als natuur, duurzaamheid en gezondheid krijgen hier een concrete plek. Kinderen ervaren de natuur niet alleen als speelruimte, maar ook als leeromgeving. CNME ondersteunt hierbij de leerkrachten en pedagogisch professionals met lesmaterialen, training en begeleiding.

De Natuurtuinen kunnen daarmee uitgroeien tot een opleidings- en trainingsplek waar professionals leren werken met natuurintelligentie: het vermogen om natuur bewust in te zetten voor leren, ontwikkeling en welbevinden. In samenwerking met opleidingen en partners wordt gewerkt aan train-de-trainer-programma's en praktijkleren. Zo ontstaat een rijke ontwikkelomgeving waarin opvang, onderwijs en educatie samen bijdragen aan gelijke kansen en duurzame ontwikkeling. Deze aanpak sluit aan bij landelijke inzichten waarin natuur wordt gezien als een rijke leeromgeving: leren in, met, van, over en voor de natuur draagt bij aan ontwikkeling, creativiteit en betrokkenheid van kinderen.

5.

BETEKENIS VOOR CNME EN VOOR DE INWONERS VAN MAASTRICHT

EEN PLEK WAAR ECOLOGIE, EDUCATIE EN PARTICIPATIE SAMENKOMEN

Al meer dan dertig jaar zijn de Natuurtuinen een plek waar inwoners van Maastricht natuur niet alleen zien, maar vooral ervaren. Een bijzondere groene omgeving waar biodiversiteit, educatie en maatschappelijke betrokkenheid samenkomen. Met de samenwerking tussen CNME en MIK & Spelenderwijs krijgt die betekenis een nieuwe impuls.

De komst van de NatuurBSO brengt dagelijks een nieuwe generatie naar de Natuurtuinen. Kinderen spelen er, ontdekken hoe planten groeien en dieren leven, helpen mee in de tuin en ervaren wat natuur, voedsel, klimaat en duurzaamheid in de praktijk betekenen. Tegelijk blijven vrijwilligers, inwoners, scholen en maatschappelijke organisaties onderdeel van de plek. Zo ontstaat een levendige omgeving waarin verschillende generaties en werelden elkaar ontmoeten en versterken.

Daarmee gaat deze ontwikkeling over veel meer dan de komst van een BSO of de vernieuwing van een gebouw. Er ontstaat een duurzaam samenspel van natuur, kinderopvang, educatie, vrijwilligerswerk en maatschappelijke participatie. Juist die combinatie geeft de Natuurtuinen nieuwe betekenis en vormt de basis voor hun toekomst.

De Natuurtuinen zijn veel meer dan een groene hotspot. Ze zijn een levende plek waar Maastricht vandaag werkt aan de stad van morgen: groen, gezond en verbonden, voor huidige én toekomstige generaties.

5.1 EEN LEVEND VISITEKAARTJE

Voor CNME zijn de Natuurtuinen een plek waar de eigen missie zichtbaar en voelbaar wordt. De inheemse natuur draagt bij aan biodiversiteit, de tuinen laten zien hoe klimaatadaptatie en duurzame voedselproductie in de praktijk werken en de omgeving nodigt uit om te ontdekken, te leren en zelf mee te doen.

De grootste kracht zit in de verbinding tussen die functies. Kinderen leren van vrijwilligers die hun kennis over planten en bodemleven delen. Scholen gebruiken de tuin als buitenlokaal. Maatschappelijke organisaties zetten natuur in voor ontmoeting, welzijn en participatie. Inwoners wandelen door de tuinen, bezoeken activiteiten en raken geïnspireerd om ook in hun eigen omgeving iets te doen.

Zo zijn de Natuurtuinen geen statische etalage van duurzaamheid, maar een levende proeftuin. Een plek waar zichtbaar wordt hoe natuur, klimaat, voedsel, gezondheid en ontwikkeling met elkaar samenhangen. De samenwerking met MIK & Spelenderwijs maakt het mogelijk om die functie de komende jaren verder uit te bouwen.

5.2 VAN BELEVEN NAAR BETROKKENHEID

Ecologie, educatie en participatie zijn nauw met elkaar verbonden. Want wie natuur ervaart, leert haar begrijpen. Wie haar begrijpt, gaat haar waarderen. En wie zich verbonden voelt met zijn omgeving, is eerder bereid er zelf verantwoordelijkheid voor te nemen.

Precies dat gebeurt in de Natuurtuinen. Grote vraagstukken worden er klein en tastbaar. Biodiversiteit gaat over de wilde bij die tussen de bloemen vliegt. Circulariteit wordt zichtbaar op de composthoop. Duurzame voedselproductie begint bij een zaadje in de moestuin. Klimaatadaptatie is te zien aan de manier waarop groen en water een plek krijgen in de tuin.

Kinderen, bezoekers en vrijwilligers ervaren daardoor niet alleen waarom natuur belangrijk is, maar ontdekken ook wat zij zelf kunnen doen. Zo worden de Natuurtuinen een plek waar bewustwording kan uitgroeien tot betrokkenheid en betrokkenheid tot handelen. Zo dragen de Natuurtuinen als maatschappelijke voorziening bij aan een klimaatneutraal Maastricht in 2050.

In de Natuurtuinen komen beleven, leren en doen samen. Wat hier wordt ontdekt en ervaren, kan buiten de poort verder groeien.

5.3 AMBITIE: INVESTEREN IN DE GENERATIE VAN MORGEN

De Natuurtuinen zijn al tientallen jaren van betekenis voor Maastricht en de regio. De samenwerking tussen CNME en MIK & Spelenderwijs biedt de kans om daarop voort te bouwen en tegelijkertijd een nieuwe generatie duurzaam met deze plek te verbinden.

De NatuurBSO krijgt daarin een bijzondere betekenis. Kinderen zijn hier niet incidenteel te gast voor een natuuractiviteit, maar groeien letterlijk op midden in de natuur. Ze volgen de seizoenen, zien voedsel groeien, ontdekken dieren en planten en leren al doende hoe alles in een ecosysteem met elkaar verbonden is.

Daarmee investeren CNME en MIK & Spelenderwijs samen in iets wat verder reikt dan de opvang van vandaag. De kinderen die hier spelen en leren, zijn de inwoners, professionals en beslissers van morgen. Wat zij hier – spelenderwijs - ervaren, vormt de manier waarop zij later naar natuur en hun leefomgeving kijken en ermee omgaan.

Tegelijkertijd zorgt hun dagelijkse aanwezigheid voor nieuw leven in de Natuurtuinen. De BSO, natuureducatie, het werk van vrijwilligers en het gebruik door inwoners en maatschappelijke organisaties versterken elkaar. Zo ontstaat een nieuwe basis onder een bestaande, waardevolle plek. We behouden daarmee wat de Natuurtuinen bijzonder maakt. Sterker nog: we bouwen erop voort. Samen leggen we vandaag de basis voor een plek die ook voor volgende generaties van betekenis blijft.

5.4 EEN GROEIEND NETWERK

Die ambitie realiseren CNME en MIK & Spelenderwijs niet alleen. Vereniging Vrienden Natuurtuinen Jekerdal blijft met haar vrijwilligers van grote betekenis voor het beheer, onderhoud en het delen van kennis. Boeren en Buren gebruikt het terrein voor duurzame voedselproductie, stadslandbouw en korte ketens. Natuurpartners zoals IVN en het Natuurhistorisch Genootschap dragen hun eigen kennis en activiteiten bij.

Daarnaast bieden de Natuurtuinen ruimte aan maatschappelijke initiatieven die passen bij de gezamenlijke ambitie. Scholen kunnen de tuin gebruiken als rijke leeromgeving. Zorg- en welzijnsorganisaties kunnen natuur inzetten voor ontmoeting, herstel en participatie. Inwoners kunnen deelnemen aan activiteiten, kennis opdoen of simpelweg genieten van het groen.

> "Wij zien de Natuurtuinen als een bijenkorf: een levendige plek waar mensen samenkomen om te ontdekken, te leren en elkaar te inspireren. Vanuit deze ontmoetingen nemen zij nieuwe ideeën en energie mee om zich in te zetten voor natuur, biodiversiteit en duurzaamheid."
>
> **ASTRID VERBLAKT – DIRECTEUR CNME**

Zo groeit rond de Natuurtuinen een gemeenschap van kinderen, vrijwilligers, professionals, organisaties en inwoners. Ieder vanuit een eigen rol, maar verbonden door dezelfde plek. Een plek waar activiteit en rust naast elkaar kunnen bestaan, waar hoogwaardige natuur het vertrekpunt blijft en waar steeds nieuwe verbindingen ontstaan.

6.

SAMENWERKING EN MAATSCHAPPELIJKE MEERWAARDE

6.1 TWEE MAATSCHAPPELIJKE PARTNERS MET ÉÉN GEZAMENLIJK DOEL

CNME en MIK & Spelenderwijs zijn beide maatschappelijke organisaties met een sterke betrokkenheid bij kinderen, natuur en educatie. In deze samenwerking brengen zij hun eigen expertise samen. In de afgelopen jaren heeft CNME de instandhouding van de Natuurtuinen grotendeels uit eigen middelen moeten financieren. Deze situatie was op termijn niet houdbaar. MIK & Spelenderwijs heeft in deze periode bijgedragen aan het openhouden van de locatie.

Vanuit deze betrokkenheid is het partnerschap tussen CNME en MIK & Spelenderwijs ontstaan.

MIK & Spelenderwijs neemt het exploitatierisico van het gebouw op zich en zorgt daarmee voor continuïteit. CNME blijft verantwoordelijk voor het ecologisch beheer en de natuureducatie. De gemeente Maastricht ondersteunt deze ontwikkeling en levert een bijdrage aan de herontwikkeling van de locatie. Samen werken de partners aan een stabiel en toekomstbestendig bedrijfsvoeringsmodel waarin de BSO de kern vormt van de exploitatie, de continuïteit van de Natuurtuinen wordt geborgd en deze hun maatschappelijke en educatieve functie behouden.

[4] *Eliassen, H. (2024). Time spent in nature can boost physical and mental well-being. Harvard T.H. Chan School of Public Health.* https://hsph.harvard.edu/news/time-spent-in-nature-can-boost-physical-and-mental-well-being

6.2 VRIJWILLIGERS EN MAATSCHAPPELIJKE BETROKKENHEID

Vrijwilligers, zoals de vereniging Vrienden Natuurtuinen Jekerdal (VNJ), vormen het hart van de Natuurtuinen. Zij onderhouden de tuinbedden en velden, begeleiden activiteiten en delen hun kennis met kinderen en bezoekers. De Natuurtuinen bieden daarnaast een uitstekend platform voor andere natuurorganisaties zoals IVN en De Buurderij. Bijvoorbeeld om te vergaderen, activiteiten te organiseren en educatieve programma's uit te voeren. Zo leveren de Natuurtuinen een blijvende maatschappelijke bijdrage aan natuur en milieu in de stad.

Buiten BSO-tijden biedt de locatie ruimte voor participatie en lichte werkzaamheden voor mensen die behoefte hebben aan een rustige, groene omgeving, zoals mensen met prikkelgevoeligheid of een afstand tot de arbeidsmarkt. Uit verschillende studies[4] blijkt dat verblijf in een groene omgeving stress vermindert en bijdraagt aan herstel, rust en emotioneel welbevinden. Door kinderen, vrijwilligers, bezoekers en andere betrokkenen samen te brengen ontstaat een plek waar generaties elkaar ontmoeten en samen werken aan natuur, duurzaamheid en welzijn.

"We zagen en timmeren kleine bootjes van snoeihout. Welke vaart het beste? We laten ze los in de Jeker en vangen ze weer op. Kunnen we het bootje nóg beter maken?"

- KIND OP DE BSO

7.

BETEKENIS VOOR DE BUURT EN DE STAD **EEN PLEK VOOR ONTMOETING EN VERBINDING**

Met dit initiatief worden de Natuurtuinen opnieuw opengesteld en toegankelijk voor de buurt en de stad. De tuin blijft een openbare, groene ontmoetingsplek waar bewoners kunnen wandelen, deelnemen aan workshops en elkaar ontmoeten.

Uit gesprekken in het stadsdeel blijkt ook dat er behoefte is aan ontmoeting, behoud van de natuurtuin en verbinding tussen generaties.

Buurtbewoners worden betrokken bij activiteiten zoals oogstdagen, open middagen en vergroening van de wijk. Zo kunnen ze bijvoorbeeld samen met kinderen tegels vervangen door groen (tegelwippen) en plantjes zaaien. Op deze manier dragen de Natuurtuinen bij aan een groenere leefomgeving, meer sociale cohesie en een hogere kwaliteit van leven in de wijk.

> "We lopen samen door de tuin en vinden muntblaadjes, jong lindeblad en rozenblaadjes. We maken er samen een wildpluksalade van en een kopje thee."
>
> **- KIND OP DE BSO**

8.

ZORGVULDIGE INPASSING IN NATUUR EN OMGEVING

De initiatiefnemers vinden het belangrijk om deze ontwikkeling zorgvuldig in te passen in de omgeving en in overleg met omwonenden en gemeente vorm te geven. Ze zijn zich ervan bewust dat verkeer, parkeren en uitstoot voor omwonenden en de gemeente belangrijke aandachtspunten zijn, zeker gezien de ligging van de Natuurtuinen vlak bij een Natura 2000-gebied.

Het uitgangspunt is om het ophalen en brengen van kinderen zo rustig en duurzaam mogelijk te organiseren, met gespreide tijden en met inzet van groen vervoer.

Ook wordt samen met de gemeente gekeken naar een passende ophaalplek en verkeersmaatregelen die de veiligheid, leefbaarheid en bescherming van natuurwaarden in de omgeving waarborgen.

Tegelijkertijd staat hier een brede maatschappelijke meerwaarde tegenover: het behoud en de heropening van een unieke natuurtuin in de stad, een gezonde ontwikkelomgeving voor kinderen, versterking van de buurt en continuïteit van een belangrijke educatieve en groene voorziening. Door deze belangen zorgvuldig tegen elkaar af te wegen, werken de initiatiefnemers aan een oplossing die recht doet aan zowel de omgeving als de maatschappelijke waarde van deze plek.

9.

EEN GEZAMENLIJKE INVESTERING IN DE TOEKOMST

Met dit project geven CNME en MIK & Spelenderwijs de Natuurtuinen van Jekerdal een nieuwe toekomst. Door de combinatie van natuurtuin, buitenschoolse opvang, educatie, vrijwilligerswerk en publieksfunctie blijft een unieke groene plek behouden in Maastricht.

Kinderen krijgen een rijke ontwikkelomgeving, de buurt een open ontmoetingsplek en de stad een blijvende groene voorziening.

Deze aanpak sluit aan bij actuele wetenschappelijke inzichten over de positieve effecten van groen op ontwikkeling, gezondheid en welbevinden. Zo worden de Natuurtuinen van Jekerdal opnieuw een levendige en toekomstbestendige plek voor kinderen, natuur en de Maastrichtse samenleving.

> “Het is zo heerlijk om als vrijwilliger wekelijks buiten in de natuurtuinen bezig én verbonden met de natuur te zijn. Bovendien niet te vergeten: het samenzijn tijdens de pauzes werkt ook verbindend!”
>
> **- VRIJWILLIGER NATUURTUINEN**

MIK & PIW GROEP
Sociaal werk & Kinderopvang

cnme

MIK & Spelenderwijs